

A Kúria a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Főügyészség felperesnek a Nemzeti Közlekedési Hatóság alperes ellen ügyészségi óvást elutasító közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránt indult perben a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság 2011. június 28. napján kelt 6.K.21.077/2011/5. számú jogerős ítélete ellen az alperes által 7. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán az alulírott napon - tárgyaláson kívül - meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Kúria a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság 6.K.21.077/2011/5. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A 36.000.- /azaz harminchatezer/ forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Ez ellen az ítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

I N D O K O L Á S

A 2010. február 16. napján végzett közúti ellenőrzés a G. S.-né üzemeltetésében lévő B. I. gépjárművezető által vezetett járműszerelvényt érintette. Az ellenőrzés megállapította, hogy a gépjárművezető az ellenőrzés során nem mutatta be az ellenőrzés napját megelőző napra a menetíró korongját, amellyel Szabadkígyós-Záhony útvonalon közlekedett. Nem tett nyilatkozatot, továbbá arról, hogy hogyan közlekedett az előző fuvar befejezésének helyszínéről Szegedről Záhonyba. Az ellenőrök a jármű átvizsgálása során találtak rá a vezetőfülkében a 2010. február 15-16. napjain használt menetíró korongra, amelynek adatai alapján megállapítható volt, hogy a menetíró korongok használata folyamatos volt, de a menetíró korongon a járművezető családi és utóneve nem lett feltüntetve. A fuvarlevelek vizsgálata során megállapítást nyert, hogy a gépjárművezető a fuvarlevélre az indulási helyiség nevét, használat dátumát, indulás idejét nem tüntette fel.

A fentiek miatt az elsőfokú közlekedési hatóság a 2010. március 18. napján kelt EA/KJ/A/35/1692/5/2010. számú határozatával megállapította, hogy a gépjárművezető megsértette a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény /a továbbiakban: Kkt./ 20. § /1/ bekezdésének d/ pontjában és a közúti járműfuvarozáshoz, személyszállításhoz és a közúti közlekedéshez kapcsolódó egyes rendelkezések megsértése esetén kiszabható bírságok összegéről,

valamint a bírsággal összefüggő hatósági feladatokról szóló 156/2009./VII.29./ Korm.r. /a továbbiakban: Bírság rendelet/ 4. számú melléklet H1 és H2 sorszám alatt megjelölt a közúti közlekedésben használt menetíró készülékekről szóló 3821/85/EGK tanácsi rendelet /a továbbiakban: EGK rendelet./ 15. cikk /5/ bekezdésében foglaltakat, amely 300.000.- és 200.000.- Ft közigazgatási bírság kiszabásával szankcionált jogsértés. A hatóság a Bírság rendelet 13. § /2/ bekezdésének b/ pontja alapján a gépjárművezetőt e jogsértések miatt 250.000.- Ft bírsággal sújtotta. Megállapította továbbá, hogy a gépjárművezető megsértette a közúti közlekedési szolgáltatásokról és a közúti járművek üzemeltetéséről szóló 89/1988./XII.20./ MT rendelet /a továbbiakban: MT r./ 23. § /6/ bekezdésében foglalt előírást, amely miatt a Kkt. 20. § /1/ bekezdésének a/ pontja és a Bírság rendelet 1. számú melléklet 9. sorszám alatt megjelölt 30.000.- Ft közigazgatási bírság megfizetésére kötelezte a gépjárművezetőt. A határozatban a gépjárművezetővel szemben így összesen 280.000.- Ft közigazgatási bírságot szabott ki.

A döntés ellen nem nyújtottak be fellebbezést, ezért az elsőfokú határozat 2010. április 12. napján jogerőre emelkedett.

A felperes 2010. december 23. napján az elsőfokú közlekedési hatósághoz ügyészi óvást terjesztett elő, amelyben annak megállapítását kérte, hogy a hatóság a Bírság rendelet 13. § /2/ bekezdésének d/ pontjában foglalt rendelkezéseket jogszabálysértően értelmezte, mivel a szankcionálandó jogsértő cselekményekhez rendelt bírságösszegeket külön-külön lehet 250.000.- Ft-ra mérsékelni a gépjárművezető esetében. A felperes nem kérte az egyedi határozat megsemmisítését arra tekintettel, hogy a tévesen 280.000.- Ft bírság helyett alkalmazandó 480.000.- Ft bírság megfizetése a gépjárművezetőre hátrányosabb lenne.

Az elsőfokú hatóság az óvással nem értett egyet, ezért a kifogásolt rendelkezésre vonatkozó iratokat az óvással és észrevételével együtt felterjesztette a felperesi szervként eljáró alpereshez.

Az alperes 2011. január 27. napján kelt KH/MD/NS/A/70/0/2011. számú határozatával az ügyészi óvást elutasította. Álláspontja szerint a Bírság rendelet 13. § /2/ bekezdésének a/ pontjában foglalt rendelkezések együttes nyelvtani értelmezéséből az a következtetés vonható le, hogy a b/ pont szerinti „egyéb esetek” kifejezés az a/ pontban fel nem sorolt jogszabályhelyekre utal és nem az egyes tényállásokra. Ebből az következik, hogy a 13. § /2/ bekezdésének b/ pont hatálya alá tartozó 5. § alapján megállapított 300.000.- Ft és 200.000.- Ft, összesen 500.000.- Ft összegű bírságot a jogszabályhely 250.000.- Ft-ban maximálja. Kifejtette azt is, hogy az ügyészi óvás mindaddig nem lehet elvi jellegű, amíg a Magyar Köztársaság ügyészségéről szóló 1972. évi V. törvény /a

továbbiakban: Ütv./ 14. § /4/ bekezdésében és 15. § /3/ bekezdésében foglalt határidő nem telt el, mely idő alatt az ügyészi óvás csak az egyedi határozat megváltoztatására irányulhat.

A felperes keresetében az ügyészi óvást elutasító alperesi határozat bírósági felülvizsgálatát, továbbá az alperes határozatának hatályon kívül helyezését, valamint az alperes új határozat hozatalára kötelezését kérte. Kifejtette, hogy az ügyészi óvás elvi jellegű is lehet, utalva a BH 2006/237. számú eseti döntésre. Az érdemi álláspontját is fenntartotta, mely szerint az alperes jogszabálysértően értelmezi és alkalmazza a Bíróság rendelet 13. § /2/ bekezdésének b/ pontját, melynek szövegében „egyéb esetek” és a „külön-külön” szóhasználat nem a 13. § /2/ bekezdésének a/ pontjában fel nem sorolt jogszabályi helyekre utal, hanem az egyes tényállásokra.

A megyei bíróság a felperes keresetét alaposnak találta, ezért jogerős ítéletében az alperes határozatát hatályon kívül helyezte és az alperest új határozat hozatalára kötelezte.

A megyei bíróság nem osztotta az alperesnek az elvi ügyészi óvással kapcsolatosan kifejtett álláspontját, ezért az ügyészi óvást érdemben vizsgálta. Megállapította, hogy a közlekedési hatóság a tárgyi eljárásban a közigazgatási bíróság maximálására vonatkozó Bíróság rendelet 13. § /2/ bekezdésének b/ pontjában foglalt szabályokat tévesen értelmezte és alkalmazta. Kifejtette, hogy a Kkt. 20. § /4/ bekezdése és a Bíróság rendelet 13. § /2/ bekezdése szövegezéséből az következik, hogy több jogsértő cselekmény vagy mulasztás megállapítása esetén az egész bírságolással érintett cselekményekhez rendelt bírság összegét meg kell állapítani, és a gépjárművezető esetében amennyiben nem a 13. § /2/ bekezdésének a/ pontjában szabályozott jogsértő cselekmény került feltárássra, akkor a b/ pont alapján az egyes jogsértő cselekményekhez rendelt bírságösszegeket külön-külön maximum 250.000.- Ft-ban lehet megállapítani, de a 13. § /2/ bekezdésének a/-b/ pontjai alapján kiszabandó teljes bírság összege nem haladhatja meg a 800.000.- Ft-ot.

A megyei bíróság álláspontja szerint a jogalkotói szándék kizárólag arra irányult a 13. § /2/ bekezdésének a/-b/ pontjainak megalkotásakor, hogy az egy ellenőrzés során feltárt több jogsértő cselekmény miatt kiszabandó közigazgatási bírság összege maximálásra kerüljön, és nem arra, hogy az egyes bírsággal sújtandó cselekmények szankció nélkül maradjanak. A jogerős ítéletben a megismételt eljárásra vonatkozóan előírta, hogy az alperes köteles az ügyészi óvásnak helyt adva a jogszabálysértés tényét megállapítani anélkül, hogy az egyedi határozat módosításáról vagy visszavonásáról rendelkezne.

A jogerős ítélet ellen az alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet. Álláspontja szerint a megyei bíróság döntésének meghozatala során a vonatkozó jogszabályokat tévesen értelmezte, és az ítélet indokolása hiányos, ezáltal jogszabálysértő. Mindezekre figyelemmel elsődlegesen kérte a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a felperes kereseti kérelmét elutasító új határozat meghozatalát, másodlagosan az ítélet hatályon kívül helyezését és a megyei bíróság új eljárás lefolytatására utasítását.

Kifejtette, hogy téves a megyei bíróságnak az az okfejtése, mely szerint a Bíróság rendelet 13. § /2/ bekezdésének a/ pontja hatálya alá nem tartozó esetekben a bíróság maximum nem az egyes mellékletek alapján egy eljárásban kiszabható bírságösszegekre vonatkozik, hanem az egyes jogsértő cselekményekhez rendelt bírságtételeket külön-külön maximálja, - a gépjárművezető esetében - 250.000.- Ft-ban.

Álláspontja szerint a Bíróság rendelet 13. § /2/ bekezdésének b/ pontja nem értelmezhető az a/ pontban foglalt rendelkezés nélkül, így nem vonható le az a következtetés, hogy a „külön-külön” szóhasználat az egyes cselekményekre vagy mulasztásokra utal. Az a/ és b/ pont közötti jogalkotói súlyozás arra vezethető vissza, hogy az a/ pontban felsorolt jogsértésekhez kapcsolódó mellékletek azokat a tényállásokat szankcionálják, amelyek a közúti közlekedés biztonságát leginkább veszélyeztetik, melyeknek megsértése esetén van lehetőség magasabb összegű bírság kiszabására, mind a vállalkozás, mind a gépjárművezető vonatkozásában. A megyei bíróság téves jogértelmezése szerint éppen a b/ pont hatálya alá tartozó kisebb súlyú jogsértések esetén lenne lehetőség az egyes bírságtételekre vonatkoztatott maximumok miatt a magasabb összegű bírságok kiszabására. A bíróság a helyesnek ítélt jogértelmezését a jogalkotói szándék egyoldalú elemzésével támasztotta alá, mely miatt az ítéletének indokolása hiányos. A szóbeli indokolásban a közlekedési hatóság túlzott ügyfélbarát eljárására vonatkozó utalása pedig a döntés objektivitását kérdőjelezi meg.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelme az ítélet hatályában való fenntartására irányult, annak helyes ténybeli és jogi indokaira hivatkozással.

A felülvizsgálati kérelem alaptalan.

A Kúria teljes körűen osztja a megyei bíróságnak a Bíróság rendelet 13. § /2/ bekezdésének értelmezése kapcsán kifejtett jogi álláspontját, ezért annak megismétlése nélkül a felülvizsgálati kérelem egyes hivatkozásai kapcsán az alábbiakat emeli ki:

A Kkt. 20. § /4/ bekezdése értelmében az /1/ bekezdésben foglalt valamely rendelkezés megsértőivel szemben 10.000.- Ft-tól 800.000.-

Ft-ig terjedő bírság szabható ki. Az egyes rendelkezések megsértése esetén kiszabandó bírságok, valamint több jogsértő cselekmény vagy mulasztás esetén az ugyanabban az eljárásban kiszabható bírság maximális összegét külön jogszabály - jelen ügyben a Bírság rendelet - állapítja meg. A Bírság rendelet 13. § /2/ bekezdése szerint, ha az ellenőrző hatóság ugyanazon ellenőrzés keretében több jogsértő cselekményt, mulasztást állapít meg, az a/ pont alá tartozó 2. §, 4. §, 6. § vagy a 9. § alapján kiszabott bírság összege legfeljebb 1.000.000.-Ft, a b/ pont szerinti egyéb esetekben a kiszabott bírság összege külön-külön legfeljebb 600.000.- Ft lehet, de együttesen nem haladhatja meg a 2.200.000.- Ft-ot. Amennyiben a gépjárművezető kötelezett a bírság megfizetésére, az a/ pont szerinti bírság legfeljebb 400.000.- Ft, a b/ pont szerinti bírság legfeljebb 250.000.- Ft, az ugyanabban az eljárásban kiszabott bírság maximális összege 800.000.- Ft lehet.

A Bírság rendelet a Kkt. 20. § /1/ bekezdés a/-j/ és l/ pontjaihoz kapcsolódó 1-11/D. mellékletekben az egyenként nevesített jogsértés esetén alkalmazandó bírságtételeket tartalmazza. Az ügyészi óvással érintett elsőfokú határozatban a közlekedési hatóság a gépjárművezető által elkövetett jogsértéseket a 4. számú melléklet H1 és H2 pontjában nevesített egyes szabályszegésként határozta meg, és az ezekhez kapcsolódó jogkövetkezményeket állapította meg. Ellenben a maximális bírság összegének meghatározására vonatkozóan eltérő álláspontot képvisel. Ez az eltérő jogértelmezés abban mutatkozik meg, hogy az alperes a bírság maximumának számítása során egyes szabályszegésekhez kapcsolódó jogkövetkezményeket nem egyenként, hanem összesítve veszi figyelembe, arra hivatkozással, hogy a Kkt. 20. § /4/ bekezdés második rendelkezéséből nem vezethető le az, hogy a bírságok maximális összegét az egyes bírságtételekhez kapcsolódva kell megállapítani.

A Kúria a fentiek kapcsán rámutat arra, hogy a Kkt. 20. § /4/ bekezdése az egyes rendelkezések megsértéséhez fűződő bírság kiszabásáról rendelkezik, előírva, hogy több jogsértő cselekmény vagy mulasztás esetén, ha azt ugyanabban az eljárásban bírálják el, a kiszabható maximális bírság összegét külön jogszabály, azaz a Bírság rendelet alapján kell megállapítani. Az utóbbi rendelkezés azt a jogalkotói szándékot tükrözi, hogy az egy eljárás során elbírált többszöri jogsértés esetén alkalmazott bírság ne érje el az egyes jogsértésekre önállóan kiszabható bírságok együttes összegét, de az nyilvánvalóan haladja meg az egyes jogsértésekhez kapcsolódó bírságtételeket, kifejezésre juttatva ezáltal, hogy több jogsértő cselekményre alkalmazott szankcióról van szó.

Az alperes jogértelmezése a Kkt. 20. § /4/ bekezdése szerinti jogalkotói szándékkal ellentétes azáltal, hogy több jogsértés elkövetése esetén is 250.000.- Ft bírságot alkalmaz a gépjárművezető vonatkozásában, holott számos esetben egy

rendelkezés megsértése esetén ennél magasabb összegű bírság megfizetésére lenne kötelezett a jogsértő. Ennek a jogértelmezésnek nem felel meg a Bírság rendelet 13. § /2/ bekezdésének a/-b/ pontjának együttes alkalmazása esetén sem, mert ha az alperes szerint a gépjárművezető esetében az a/ pont szerinti bírság legfeljebb 400.000.-, a b/ pont szerinti bírság legfeljebb 250.000.- Ft, akkor együttesen legfeljebb 650.000.-Ft lenne a bírság maximális összege. Ezzel szemben a Bírság rendelet 13. § /2/ bekezdésének b/ pontja ugyanabban az eljárásban kiszabott bírság maximális összegét 800.000.- Ft-ban határozza meg.

A felülvizsgálati kérelem alaptalanul sérelmezi az ítélet indokolásának a jogalkotói szándék elemzésével kapcsolatos megállapításait is, mert az nem az eljáró bíró szubjektív véleményének megnyilvánulása, hanem a vonatkozó jogszabályi rendelkezésekből levezethető mindenben megfelelő jogértelmezés. A jogerős ítélet e körben helytállóan utalt arra, hogy a jogalkotó célja nyilvánvalóan nem az volt, hogy a Bírság rendelet egyes szakaszához kötődő jogsértések, ha egy eljárásban kerülnek feltárássra és elbírálásra, szankció nélkül maradjanak, hanem ilyen esetekben a kiszabandó közigazgatási bírság maximálásának van helye a Bírság rendeletben meghatározott összegben.

A perbeli tényállás esetében a felperes és a bíróság jogsértés nélkül állapította meg, hogy a gépjárművezető által elkövetett több jogsértő cselekmény miatt a 4. számú melléklet H1 pontjához rendelt 300.000.- Ft bírság legfeljebb 250.000.- Ft-tal vehető figyelembe, míg a H2 pontban szereplő jogsértő cselekményhez kapcsolódó bírság mérséklése nem indokolt, így együttesen 450.000.- Ft közigazgatási bírság kiszabásának van helye az alperes által alkalmazott 250.000.- Ft bírság helyett. A fuvarlevél hiányos kitöltéséhez kapcsolódó 30.000.- Ft közigazgatási bírság figyelembevételével összesen 480.000.- Ft közigazgatási bírság kiszabásának volt helye.

A felülvizsgálati kérelem az elvi ügyészi óvás előterjesztésének törvényes lehetőségét már nem vitatta, ezért a Kúria a jogerős ítélet ezzel kapcsolatos megállapításait érdemben nem vizsgálta. Az Ütv. 2012. január 1. napjával hatályát veszítette, de figyelemmel arra, hogy a jogerős ítélet meghozatalára még ezt megelőzően került sor, ezért az alperesnek a megismételt eljárásban a jogerős ítéletben foglaltaknak megfelelően az ügyészi óvásnak helyt adó határozatot kell meghoznia. A Kúria megjegyzi, hogy időközben a Bírság rendelet 13. § /2/ bekezdésének b/ pontja módosult, ezért a jogerős ítéletben kifejtett álláspont a módosult jogszabályi rendelkezésekre nem vonatkozik.

Az alperes felülvizsgálati kérelme nem vezetett eredményre, ezért a Kúria a megyei bíróság ítéletét a Polgári perrendtartásról szóló

1952. évi III. törvény /a továbbiakban: Pp./ 275. § /3/ bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A feljegyzett felülvizsgálati eljárási illetéket az alperes személyes illetékmentessége folytán a Magyar Állam viseli /a költségmentesség alkalmazásáról szóló 6/1986./VI.26./ IM rendelet 14.§./.

Budapest, 2012. november 13.

**dr.Kovács András sk. a tanács elnöke, dr.Dobó Viola sk. előadó
bíró, dr.Kovács Ákos sk. bíró**